

Perennplantering 2022 Båtmanstorpet

Plantering och beskrivning
Torgny Nordin

Kärleksört

En torrmarksväxt med läderartade blad som främst påträffas längs havskusten. Olika arter av växten har olika storlek och olika färg på blomningen. Vår egen inhemska art har dock en ganska anonym blomning. Färgen på blomman är bara något mer åt det gula hållet än bladfärgen. Blad, blomma och rötter räknas som ätliga. Rötterna kan liknas vid ett knippe små vita, korta morötter som i vissa områden i Finland kallas för "bergspotatis". Troligen en följd av Finlands historia med perioder av krig, missväxt och matbrist. Då var växten mycket värdefull.

Björnrot

Björnrot har i Skandinavien enligt hörsägen en mycket speciell historia. Enligt denna påträffades växten i de norska bergen. Den spreds sedan som krydd- eller medicinalväxt i Norden med norsk härstamning. Senare fick vi i norr lite bättre koll på fakta. Växten förekommer i alpregionen och har troligen genom migrerande fåglar "liftat" till vår skandinaviska fjällvärld. Växten har en doft som vid krossande av bladen kan liknas vid en kombination av dill och libbsticka. Detta har hos dagens nytänkande kockar uppmärksamhets. Blomningen liknar den hos hundkex.

Vårkrage

Denna prydnadsperenn är en av de tidigaste blommande arterna vid sugknuten. En mycket tålig och livskraftig art i ljust lge. Vårkragen har varit en favorit under lång tid med sin gula prästkrageliknande blomma. Den bara måste finnas i rabatten!

Libbsticka

Libbsticka är en växt som troligen härstammar från bergsområden i Mindre Asien. Den har fått en mångskiftande betydelse här i norr.

Plantan har varit obligatorisk vid ladugårdsväggen. För många var den en säkerhetsfaktor mot "oknytt" i ladugården. Andra blandade in den i djurfodret vid magproblem hos kreaturen. Växten kan dessutom användas sparsamt som krydda till fiskrätter. Havande kvinnor bör undvika den helt.

Sibirisk Nunneört

Sibirisk nunneört är en mycket tidigt blommande knölväxt men har ändå en intressant koppling till vår hembygd. Kopplingen är Carl von Linné som vid sin "Lapplandsresa" både övernattade och botaniserade i omgivningen vid Bångs-gården i Fjäl. Denna by hade bara några år tidigare besutits med kanon av kusthärjande ryssar.

Nåväl - Linné var på området gällande växter den superkändis som personligen introducerade Sibirisk Nunneört som trädgårdsväxt i Sverige. Att Linné senare även fick en lärjunge från vårt område, nämligen Per Löfling, ger oss en ytterligare koppling till "mästaren" Linné.

Att Sibirisk Nunneört är en knölväxt betyder att bladverket inte får "städas bort" efter blomningen. Den ska så länge som möjligt samla in näring till den underjordiska knölen för blomningen nästa vår.

Alpakleja

Att aklejoj gärna sprider sig i omgivningen är väl känt. Alpakleja är på grund av sin härstamning från Alperna både köldtåligare och ännu mer spridningsvillig. Akleja är en växt med lång trädgårdshistoria och förtjänar sin plats.

Majbräken

Majbräken är en vildväxande vacker representant för gruppen sporväxter. Bladen är finflikiga och lagom höga för en rabatt. Ormbunken har det lite speciella latinska namnet *Athyrium filixfemina*. Arten trivs bäst i skog och skugga.

Vi hoppas att skuggande träd vid Båtsmanstorpet ska räcka till. Det är den värd. Skulle den inte trivas kan arten Träjon vara en ersättare.

Stor Blåklocka

Stora Blåklockan förekommer vilt i så gott som hela landet. Den är en vacker representant för vilt förekommande växter som passar bra i rabatt. Den förekommer också som en vit variant.

Rödclint

Rödclint hör till samma grupp växter som den mer kända Blåclinten. Den har sin tyngdpunkt i landets södra delar men är vildväxande i alla landskap. Hos oss var den i gamla jordbruksdriften vanlig i beteshagar och steniga, fattiga slätterytor.

Smörboll

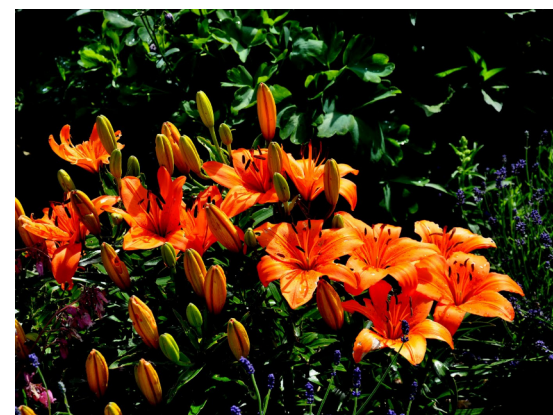

Smörboll i det vilda och i denna plantering ger oss möjlighet att minnas Sundsvalls-områdets egen Linné-efterföljare, nämligen Rolf Lidberg. Det är kanske långsökt, men Smörbollars latinska namn är *Trollius*. Vid sidan av botaniska motiv var Rolfs motiv ofta just det - Troll!

I handeln kan man också finna en kinesisk art som är mer orange.

"Kärt barn" har många namn så här i området kallas den också "Polisknapp".

Brandgul Lilja

Denna Lilja kan i gynnsamma lägen sprida sig till omgivningen. Ofta med hjälp av groddknoppar som bildas som små ärtor i de övre bladfästena.

Den kom från Alperna till Sverige på 1600-talet. Författaren Fredrik Sundstedt skrev 1934 att "Liljan växer vid varje torparstugas dörr".

Brunröd Daglilja

Dagliljan bildar bestånd. Ursprunget är kinesiskt. Liljans knoppar och blommor är ätliga om man vill offra det vackra för det kulinariska.

Liljans "bladfontäner" är vackra bladformer i en rabatt, även före och efter blomningen. En balanserad skörd kan ge en "matnyttig färging".

Gullgröna

Flocknäva

De marktäckande växterna i planteringen har sitt ursprung i centrala och södra Europa och heter Gullgröna och Flocknäva

